

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса
ОНМедУ
2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса
ОНМедУ
2024

УДК 618.5-089.888.61-085.33

О-72

Члени організаційного комітету:

Марічереда Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Аннєнкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року) [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічереда. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.**

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

ISBN 978-966-443-129-0

© В. Г. Марічереда, редактор

© Одеський національний
медичний університет, 2024

Деталізований, індивідуалістичний та комплексний підхід із застосуванням сучасних технологій та практичних відпрацювань до навчання бойових медиків, забезпеченість ресурсами є запорукою ефективності реалізації мети та завдань медичної служби, створюючи підґрунтя для реалізації бойового завдання кожного підрозділу.

Література

1. Oury J. Initial report on special operations clinical training at a civilian academic medical center. *Journal of Trauma and Acute Care Surgery*. 2023. Vol. 95. № 2S. P. S26–S30.
2. Butler F. K. Tactical Combat Casualty Care: Beginnings. *Wilderness Environ Med*. 2017. Vol. 28. № 2. P. S12–S17.
3. Butler F. K. Two Decades of Saving Lives on the Battlefield: Tactical Combat Casualty Care Turns 20. *Mil Med*. 2017. Vol. 182. № 3. P. e1563–e1568.
4. Bates J. T., Kelly C. W., Lane J. E. Low-Cost Model for Battlefield Wound and Hemorrhage Training. *Mil Med*. 2023. Vol. 188. № 7–8. P. e1478–e1482.
5. Gurney J. M. Tactical Combat Casualty Care Training, Knowledge, and Utilization in the US Army. *Mil Med*. 2020. Vol. 185. P. 500–507.

СТИЛІ ТА НАВИЧКИ ВИРШЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ЇХНІ ВІДМІННОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Єрмуракі П. П.

к. мед. н., доцент кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та психотерапії

Морванюк Г. В.

к. мед. н., доцент кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та психотерапії

Одеський національний медичний університет

Медичне середовище — це складна система взаємовідносин, починаючи від навчання і закінчуючи роботою в медичному закладі або організацією робочого процесу. Взаємодія між різними фахівцями, персоналом і здобувачами майже завжди забезпечує успішне лікування пацієнтів, але може також бути джерелом конфліктів через щоденні стресові фактори. Хоча конфлікт покращує якість прийняття

рішень і сприяє розумінню різних точок зору, конфліктність у відносинах негативно впливає на продуктивність, творчість, задоволеність і зусилля, пов'язані з виконанням завдань. Конфлікт також може призвести до вигорання. Багато програм професійної підготовки, у тому числі юридичні та бізнес-школи, включають тренінги з вирішення конфліктів. Потреба у формальній підготовці з управління конфліктами у сфері охорони здоров'я була підкреслена в дослідженнях, проведених у відділеннях швидкої допомоги, інтенсивної терапії та операційних. Більшість навчальних програм для медичних працівників зосереджені на міжпрофесійній комунікації, але лише деякі з них присвячені вирішенню конфліктів.

Ще більше ускладнює ситуацію той факт, що існують різні стилі вирішення конфліктів: конкуренція, співпраця, компроміс, пристосування та уникнення. Ці стилі, як правило, залежать від особистості, а також, можливо, від професії та сфери діяльності. У різних ситуаціях і в різних умовах перевага може надаватися різним стилям. Наскільки нам відомо, наразі немає даних про стилі вирішення конфліктів серед українських здобувачів-медиків або за спеціальностями.

Симуляції вирішення конфліктів допомагають здобувачам медичної освіти краще підготуватися до розв'язання реальних проблем і конфліктів у медичній практиці. Розуміння різних стилів вирішення конфліктів і навичок вирішення конфліктів, які існують серед лікарів-інтернів, може допомогти краще підготувати інтернів до покращення їхніх навичок вирішення конфліктів ще до початку інтернатури та роботи лікарями.

Найпоширенішими стилями вирішення конфліктів серед інтернів були компроміс та поступка. Компромісний стиль фокусується на задоволенні потреб і проблем іншої сторони, а не власних потреб. Хоча це не є єдиним правильним стилем для вирішення первинних конфліктів, надання допомоги пацієнтам може потребувати від майбутніх лікарів відстоювати власні інтереси або йти на компроміс, а не підкорятися потребам інших медичних працівників. Так зване студентське мислення, швидше за все, сприяє стилю вирішення конфлікту, який фокусується на заспокоєнні іншої сторони. Здобувачі медичної освіти часто є молодшими членами медичної «команди». Курси, які зосереджуються на комунікативних навичках, що сприяють використанню різних стилів вирішення конфліктів і застосуванню найефективнішого стилю для конкретної ситуації або сценарію, були б корисними для здобувачів-випускників медичних факультетів. Наприклад, у напру-

жених ситуаціях за участю досвідчених клініцистів перевага може бути надана змагальному або кооперативному стилю. Примирливий стиль може бути кращим для менш досвідчених інтернів або стажерів, які працюють з тим самим персоналом в амбулаторних умовах. Ухильний стиль може бути найбільш прийнятним для пацієнтів з незначними або тривіальними скаргами. Доцільно створити всі ці сценарії і дати здобувачам / стажерам можливість адаптуватися до цих ситуацій. Крім того, слухачам, можна запропонувати виконати симуляції, що потребують стилю уникнення або компромісу.

Для роботи в міжпрофесійних командах викладачі повинні розвивати у своїх здобувачів високий рівень довіри до них. Ця довіра може бути пов'язана з лідерськими навичками, такими як орієнтованість на пацієнта та емоційний інтелект, хоча в медичній школі не існує спеціальної підготовки, яка б включала вирішення конфліктів. Їхня кількість зазвичай невелика, проте здобувачі, які відчувають проблеми з довірою, можуть потребувати більше занять зі своїми кураторами або досвідченими наставниками, щоб практикувати свої навички, а також більше зворотного зв'язку, щоб визнати свої слабкі сторони, наприклад, зосередитися на тому, щоб ставитися до інших з повагою.

Загалом найпоширенішим стилем вирішення конфліктів серед аспірантів є «примирливий». Хоча для здобувачів було важливо знати свій стиль вирішення конфліктів до початку імітації конфлікту, за словами тренерів, це не вплинуло на їхні навички. На навички вирішення конфліктів часто впливала стать слухачів та їхня майбутня сфера практики. Це може допомогти в майбутньому розробити цілеспрямовані навчальні програми з вирішення конфліктів.

Як зазначено в нашому попередньому дослідженні, додавання адаптаційних заходів на заняттях з прикладної біології поведінки людини може бути дуже ефективним для мотивації здобувачів до навчання. Головним куратором у групі є викладач, від професіоналізму та людських якостей якого залежить успіх та ефективний результат адаптаційної практики; взаємна підтримка та наставництво в робочій групі ЗВО, використання прийомів, які дають змогу творчо спрямовувати свої зусилля та емоції, успішно балансувати конфліктні ситуації [1]. Майстерність викладачів полягає також у вмінні запропонувати роботу над різними науковими проблемами в малих групах, щоб об'єднати учасників навчального процесу навколо спільної ідеї. Практика дослідження наукових проблем є ефективною при підго-

товці групових семінарів, засідань наукових гуртків або усних доповідей на наукових конференціях для проведення як в очному, так і в дистанційному форматі [2]. На всіх етапах важливо, щоб викладачі звертали увагу на емоційну атмосферу ЗВО та вміло втручалися в дискусію, щоб збалансувати конфлікти всередині групи.

Запропонований підхід видається дуже перспективним, оскільки може бути поширений і використаний у викладанні різних дисциплін вищої освіти.

Література

1. Запобігання конфліктам та їх вирішення на заняттях у медичному університеті / Опря Є. В., Єрмуракі П. П., Чернова Т. М. та ін. *Одеський медичний журнал*. 2023. № 4 (185). С. 99–102. URL: <https://dx.doi.org/10.32785/2226-2008-2023-3-18>.

2. Можливості використання сервісу MS Teams для змішанного та дистанційного навчання клінічної дисципліни «Психіатрія» на медичному факультеті ОНМедУ / Опря Є. В., Чернова Т. М., Горячев П. І. та ін. *Одеський медичний журнал*. 2023. № 1 (182). С. 79–81. URL: <https://dx.doi.org/10.32782/2226-2008-2023-1-17>.

ТАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПІЛКУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Жеребко О. М.

к. мед. н., доцент, доцент кафедри терапевтичної стоматології

Одеський національний медичний університет

Обстеження пацієнта в усіх галузях клінічної медицини проводиться з допомогою професійної комунікації та спілкування.

Спілкування в клінічній медицині — це процес встановлення і розвитку контактів між лікарем та пацієнтом, породжений потребами у спільній діяльності. Він містить обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття та розуміння іншої людини.

Класифікації функції спілкування [1, с. 46–47]:

— контактна — встановлення контакту як стану готовності до передачі та прийняття інформації і підтримання взаємозв'язку у формі постійної взаємоорієнтованості;

— інформаційна — обмін інформацією, думками, рішеннями;

— спонукальна — стимулювання партнера по спілкуванню;

НАВЧАННЯ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ПОЛІ БОЮ: ВЛАСНИЙ ДОСВІД Добровольський А. Л., Кожаків В. Л. <i>Одеський національний медичний університет</i>	54
СТИЛІ ТА НАВИЧКИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ЇХНІ ВІДМІННОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Єрмуракі П. П., Морванюк Г. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	57
ТАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПІЛКУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Жеребко О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	60
MANAGERIAL & HEALTHCARE PRACTICES: SIMILARITIES AND DIFFERENCES Zhmai Aleksandr <i>Odesa National Medical University</i>	62
КОМАНДНА РОБОТА ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Жовтенко О. В., Шевченко О. І. <i>Одеський національний медичний університет</i>	65
ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕМБОЛІЗАЦІЇ ГІЛОК ЧЕРЕВНОГО СТОВБУРА В ЛІКУВАННІ КРОВОТЕЧ ПРИ ГОСТРОМУ ПАНКРЕОНЕКРОЗІ Загороднюк О. М., Новосад Є. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	68
ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ, ДОСЯГНЕННЯ Запорожан В. М., Григурко Д. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	69